

ผลของการใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง
ของเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตก

Effect of Using Parents' Relationship Activity Packages on Self-discipline of
Young Children in the Western Area of Central Region of Thailand

Received: October 6, 2019
Revised: December 9, 2019
Accepted: December 13, 2019

วิลาลินี ทองแถบ*
Wilasinee Thongtab
พัธมนฉัตร ปาคูต**
Patsamonchat Pacoot
สุวรรณ ไชยธอน***
Suwanna Chaiyathon

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เด็กปฐมวัยระดับบริบาลที่มีอายุระหว่าง 2 – 3 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตก 5 แห่ง จำนวน 74 คน ซึ่งได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครอง 2) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง 3) แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิตินอนพาราเมตริกของวิลคอกซัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยมีค่าประสิทธิภาพ 79.56/79.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครอง มีระดับคะแนนความมีวินัยในตนเองก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครอง/ ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย/ ผู้ปกครอง/ เด็กปฐมวัย

* หัวหน้าโครงการวิจัย อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Project Leader, Lecturer, Early Childhood Program, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand

** ผู้ร่วมโครงการวิจัย อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Co-Researcher, Lecturer, Early Childhood Program, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand

*** ผู้ร่วมโครงการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Co-Researcher, Assistant Professor, Early Childhood Program, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: wzy1917@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to: 1) create and identify the effectiveness of parents' relationship activity packages which affected self-discipline of young children with effectiveness the criterion of 80/80; and 2) compare the self-discipline of young children before and after the experience applying parents' relationship activity packages. The research sample was 74 young children aged 2 – 3 years old who studied at 5 early childhood development centers in the first semester of the academic year 2018 in western and central region, derived by purposive sampling. The research instruments consisted of 1) the parents' relationship activity packages, 2) a behavior observation form on self-discipline, and 3) a self-discipline test for young children. Data were analyzed by mean, standard deviation, and content analysis. The statistic used to test the hypothesis was Wilcoxon matched pair signed-ranks test.

The results showed that: 1) the effectiveness of parents' relationship activity packages of young children was 79.56/79.33 which was in accordance with the criterion of 80/80. 2) The self-discipline score of young children after using the parents' relationship activity packages was higher than that of before with the statistical significance at .01 level.

Keywords : Parents' Relationship Activity Packages/ Self-discipline of Pre-school/ Children/
Parents/ Young Children

บทนำ

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ตอนหนึ่งกล่าวว่า “การมีวินัย มีความสามัคคี และรู้จักหน้าที่ ถือกันว่าเป็นคุณสมบัติสำคัญประจำตัวของคนทุกคน แต่ในการสร้างเสริมคุณสมบัติ 3 ข้อนี้ จะต้องไม่ลืมว่า วินัย สามัคคี และหน้าที่นั้นเป็นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งย่อมให้คุณหรือให้โทษได้มากเท่า ๆ กัน ทั้ง 2 ทาง เพราะฉะนั้น เมื่อจะอบรม จำเป็นต้องพิจารณาให้ถ่องแท้แน่ชัดก่อนว่าเป็นวินัยสามัคคีและหน้าที่ที่ดีคือ ปราศจากโทษ เป็นประโยชน์ เป็นธรรม ” พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ 12 กรกฎาคม 2526 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (Department of Marine and Coastal Resources, 2013: Online) ซึ่งให้ความสำคัญด้านการมีวินัยสอดคล้องกับหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ด้านหนึ่งกล่าวว่า “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีจริยธรรม คุณธรรม มีความคิดสร้างสรรค์ รับผิดชอบต่อสังคม มีทัศนคติที่ดี พัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างมีคุณภาพ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 สำนักนายกรัฐมนตรี (Royal Thai Government, 2017: Online)

ความมีวินัยในตนเองมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของบุคคล สังคม และมีความจำเป็นในสังคมอนาคตที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ปัจจุบันปัญหาวินัยในสังคมไทยอยู่ในขั้นรุนแรงและน่าเป็นห่วง เช่น การไม่เข้าแถวตามลำดับ การไม่ตรงต่อเวลา ผิดวันประกันพรุ่ง ไม่ข้ามสะพานลอย คุยโทรศัพท์ในโรงภาพยนตร์ การฝ่าฝืนกฎจนเกิดอุบัติเหตุ การขาดประชุม เป็นต้น ซึ่งถูกมองเป็นเรื่องธรรมดาของคนในสังคม อมาพร ตรังคสมบัติ

(Tangkasombat, 2009: 3) ซึ่งความมีวินัยจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการของเด็กได้แก่ พฤติกรรมที่มีผลกระทบ
ต่อเด็กในระยะยาว ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขโอกาสที่จะประสบปัญหาชีวิตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตนั้นสูงมาก
เช่น ปัญหาการเรียนล้มเหลว ปัญหาความก้าวร้าว ปัญหาความซึมเศร้า และปัญหาเข้ากับเพื่อนไม่ได้ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (Office of the National Education Commission, 2007: 8)

ความมีวินัยในตนเองเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบการเคารพสิทธิของผู้อื่น การรอคอย การเอื้อเฟื้อ
แบ่งปัน การแก้ปัญหาของส่วนรวมสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง โดยใช้หลักของเหตุผล และ
คำนึงถึงประโยชน์ของสังคม โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาคอยควบคุมบังคับ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของ
บุคคล และส่วนรวม กรมวิชาการ (Department of Curriculum and Instruction Development, 1994: 10)
ซึ่งความมีวินัยในตนเองเป็นกระบวนการที่ต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอโดยอาศัยการแนะนำ อบรมสั่งสอนจากผู้อื่น
ตั้งแต่เยาว์วัย เด็กจะพัฒนาการบังคับตนเองได้ โดยได้รับการแนะนำอย่างดีในวัยเด็ก การดูแลแบบและเลียนแบบ
อย่าง เด็กสามารถตระหนักถึงความจำเป็นในการทำตามสังคม ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัยมีอิทธิพลต่อ
การเสริมสร้างฐานความพร้อมในการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ตลอดจน
บุคลิกภาพต่าง ๆ ต้องอาศัยการอบรมสั่งสอนอย่างต่อเนื่องเหมาะสม การจัดประสบการณ์ การจัดสิ่งแวดล้อม
และกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ในช่วงปฐมวัยตามตัวบ่งชี้ที่ 1 คือ ความมีวินัยใน
ตนเอง และมีความรับผิดชอบ จากมาตรฐานที่ 4 ได้กล่าวในเรื่องของควมมีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจดีงาม
ในเด็กปฐมวัย คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (Pre-school Education Curriculum Manual, 2003: 31)

คณะผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และความต้องการของผู้แทนครู ผู้ปกครอง ชุมชน จากการประชุมเชิง
ปฏิบัติการโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองพื้นที่ภาคกลางตะวันตก (RECAP)
ระหว่างคณะผู้วิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ภาคกลางตะวันตกจำนวน 10 แห่ง สัมผัสใจเข้า
ร่วมโครงการจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม องค์การ
บริหารส่วนตำบลบางพรม องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งบัว และองค์การบริหารส่วนตำบลสระกระเทียม
ได้เล็งเห็นความสำคัญการวางรากฐานการพัฒนาชีวิตของเด็กปฐมวัย เพราะการพัฒนาเด็กวัยนี้ควรเป็นการพัฒนา
ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา หากเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับ
วุฒิภาวะ เด็กก็จะสามารถก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างมั่นคงพร้อมที่จะเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และเป็น
ที่ต้องการของสังคม จากปัญหาการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของคนในชุมชนนั้นมีหลายประเด็นที่น่าเป็นห่วง อาทิ
ผู้ปกครองส่วนใหญ่อายุอ่อนเป็นกลุ่มวัยรุ่น และขาดความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน ปู่ ย่า ตา ยาย มีทัศนคติ
ยึดติดกับความเชื่อดั้งเดิม ๆ ขาดการสื่อสารกันของคนในครอบครัว ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้บุตรหลาน ขาดความรู้ด้าน
การพัฒนาการเด็กปฐมวัย เด็กจึงไม่ได้รับการส่งเสริมให้ช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นพื้นฐานที่เด็ก
ปฐมวัยควรได้รับ ดังนั้นการพัฒนาควรเริ่มต้นจากบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดคือครอบครัวด้วยกิจกรรมส่งเสริม
ความมีวินัยในตนเองให้กับเด็กปฐมวัย โดยมีบุคคลในครอบครัวเป็นต้นแบบและคอยชี้แนะ ร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับ
บุตรหลาน ถ้าเด็กได้รับการฝึกวินัยในตนเองก็จะสามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น
อดทน และรับผิดชอบต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จด้วยตนเอง

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-
2564 จะเห็นว่าทุกภาคส่วนของรัฐให้ความสำคัญกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองเป็นบุคคลที่
ให้การเลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดกับเด็ก ๆ มากที่สุด ต้องการให้เด็ก ๆ มีอนาคตที่ดีและดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่าง

มีความสุข ดังนั้นครอบครัวเป็นจุดเริ่มการเรียนรู้ของชีวิตลูก พ่อแม่เป็นครูคนแรกและเป็นครูที่ติดตามสอนลูกไปทุกช่วงวัย และพ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการสั่งสอน ฝึกฝน อบรมบ่มนิสัยให้แก่เด็ก สมุน อมรวิวัฒน์ (Amonwiwat, 2002: 180) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 11 และ 12 เรื่องการให้ความสำคัญกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กโดยให้สิทธิหน้าที่แก่ครอบครัว และผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (Office of the National Education Commission, 2011: 32) การปลูกฝังความมีวินัยให้กับเด็กปฐมวัยนั้นเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลในครอบครัวจะต้องอบรมปลูกฝังให้แก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัย และเมื่อเด็กเติบโตเข้าสู่ระบบโรงเรียนแล้วเด็กจะได้รับการปลูกฝังการเรียนรู้ในรูปกระบวนการเรียนการสอน การได้รับประสบการณ์ตรงจากกลุ่มเพื่อนในโรงเรียน ได้พูดคุยสนทนา การเล่นหรือการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เด็กสามารถบ่มเพาะ ซึมซับและเรียนรู้ได้ วินัยในตนเองจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยให้เด็กเป็นคนมีระเบียบ การส่งเสริมความมีวินัยในตนเองนั้นจะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม พัฒนาอุปนิสัย การควบคุมตนเองในการอยู่ร่วมกันในสังคมซึ่งความมีวินัยในตนเองที่ดีเปรียบได้กับการสร้างเกราะป้องกันอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นด้วยการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการทำผิดทางสังคมและสร้างความมั่นใจว่าเด็กสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ กุลยา ตันติผลาชีวะ (Tantipolchewa, 2008) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้นผู้ปกครองต้องตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจตรงกัน และเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน ซึ่งจะเกิดประโยชน์กับตัวเด็กและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก พระชานนท์ จักรใจ และคณะ (Chakchai, et al., 2012: บทนำ)

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการให้ความรู้ผู้ปกครองและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างความมีวินัยในตนเองแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวการเป็นต้นแบบที่ดีด้วยกิจกรรมง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันที่บ้านอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยจึงสร้างชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย เพื่อหาประสิทธิภาพ และส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย และเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ได้แนวทางในการปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัยในการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น อดทน และรับผิดชอบต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการควบคุมตนเองให้มีความมีวินัยไปสู่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยมีคะแนนความมีวินัยในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ระดับบริบาลที่มีอายุระหว่าง 2 – 3 ปี ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตก ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ 5 แห่ง ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จำนวน 26 คน 2) องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม จำนวน 30 คน 3) องค์การบริหารส่วนตำบลบางพรม จำนวน 27 คน 4) องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งบัว จำนวน 26 คน และ 5) องค์การบริหารส่วนตำบลสระกระเทียม จำนวน 25 คน รวมจำนวน 134 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นเด็กปฐมวัยระดับบริบาลที่มีอายุระหว่าง 2 – 3 ปี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตก 5 แห่ง จำนวน 75 คน ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ จำนวน 15 คน 2) องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม จำนวน 15 คน 3) องค์การบริหารส่วนตำบลบางพรม จำนวน 15 คน 4) องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งบัว จำนวน 15 คน และ 5) องค์การบริหารส่วนตำบลสระกระเทียม จำนวน 14 คน เนื่องจากศูนย์หายระหว่างดำเนินการทดลอง 1 คน จึงทำให้ประชากรเหลือ 74 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เกณฑ์การเลือกคือ เป็นเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้เนื่องจากผู้ปกครองจะต้องอ่านและทำความเข้าใจคู่มือชุดกิจกรรม และต้องนำชุดกิจกรรมปฏิบัติกับลูกที่บ้าน พร้อมทั้งบันทึกการแสดงความคิดเห็นหลังปฏิบัติกิจกรรมกับลูกทุกครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ความตรงด้านเนื้อหา และพิจารณา (IOC) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยฯ จำนวน 20 กิจกรรม ซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน และ 3) ด้านการทำงานให้สำเร็จ และคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ โดยกำหนดรูปแบบของกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม 2) ใ้ความรู้ 3) เป้าหมาย 4) กิจกรรม 5) เคล็ดล้นน่ารู้ 6) ประเมินกิจกรรม 7) เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ 8) แบบบันทึกการแสดงความคิดเห็นขณะทำกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย 1. ความพึงพอใจของพ่อแม่/ ผู้ปกครองในการทำกิจกรรม 2. ความพึงพอใจของเด็กในการทำกิจกรรม โดยผู้ปกครองจะต้องอ่านและทำความเข้าใจคู่มือชุดกิจกรรม และต้องนำชุดกิจกรรมปฏิบัติกับลูกที่บ้าน และบันทึกการแสดงความคิดเห็นขณะทำกิจกรรมกับลูกหลังปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้งซึ่งเด็กจะสังเกต ซึมซับ และแสดงพฤติกรรมเลียนแบบผู้ปกครองโดยผู้ปกครองส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กโดยการฝึกปฏิบัติกับเด็ก

ซ้ำๆ กระตุ้นด้วยการเสริมกำลังใจด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งประกอบอยู่ในคู่มือ มีค่าเฉลี่ยคุณภาพของชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ส่งผลกระทบต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยคะแนนแต่ละชุดกิจกรรมมาคำนวณเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก (E_1) พบได้ว่า $E_1 = 79.56$ และคะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรมหารร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก (E_2) พบได้ว่า $E_2 = 79.33$ ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2) เท่ากับ $(79.56/79.33)$ ตามทฤษฎีของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (Phromwong, 2013: 11) ที่กล่าวถึงความคลาดเคลื่อนของผลลัพธ์ ให้มีความคลาดเคลื่อนหรือความแปรปรวนของผลลัพธ์ได้ไม่เกิน .05 (ร้อยละ 5) จากช่วงต่ำ ไปสูง = ± 2.5 นั้นให้ผลลัพธ์ของค่า E_1 หรือ E_2 ที่ถือว่า เป็นไปตามเกณฑ์มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5%

2. แบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นข้อความที่บ่งชี้บอกถึงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง จำนวน 15 ข้อ โดยครูเป็นผู้สังเกต และแยกออกเป็นรายด้านดังต่อไปนี้ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน และ 3) ด้านการทำงานให้สำเร็จ มีเกณฑ์การให้คะแนนลักษณะเป็นแบบรูบิคสกอร์ (Rubric Score) มี 4 ระดับ คณะผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสังเกตโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย และสร้างแบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสังเกตแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

3. แบบทดสอบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย เป็นแบบทดสอบที่มีคำถามเป็นภาพเหตุการณ์ที่แสดงถึงความมีวินัยในตนเอง แบบเลือกตอบเป็นรูปภาพ 3 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน คณะผู้วิจัยได้พัฒนาแบบทดสอบโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย และสร้างแบบทดสอบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ประเมินโดยคณะผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน จำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน และด้านการทำงานให้สำเร็จ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.83

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ผู้ปกครองเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมกับเด็กปฐมวัยโดยใช้เวลาว่างหรือช่วงที่ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน จำนวน 20 กิจกรรม ทำการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน โดยหลังจากปฏิบัติกิจกรรมครบ 20 กิจกรรมในสัปดาห์ที่ 4 จะเริ่มปฏิบัติกิจกรรมที่ 1 - 20 ซ้ำอีกครั้งในสัปดาห์ที่ 5 - 8 ตามลำดับรวมปฏิบัติกิจกรรมทั้งสิ้น 40 ครั้ง โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการทดลองดังนี้

1. ขอความร่วมมือและประสานงานกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตกที่สมัครเข้าร่วมโครงการ 5 พื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม องค์การบริหารส่วนตำบลบางพรม องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งบัว และองค์การบริหารส่วนตำบลสระกระเทียม

2. ประชุมเพื่อชี้แจงความเป็นมาของโครงการและวิธีดำเนินกิจกรรมให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ภาคกลางตะวันตกที่สมัครเข้าร่วมโครงการ 5 พื้นที่

3. ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเวลา 1 วัน จำนวน 15 ข้อ

4. ผู้วิจัยขอประสานความร่วมมือครูผู้ดูแลเด็กสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนดำเนินการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย เป็นเวลา 1 วัน จำนวน 15 ข้อ
5. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ให้แก่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ภาคกลางตะวันตกที่สมัครเข้าร่วมโครงการ 5 พื้นที่ ครั้งที่ 1
6. การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) หลังจากทดลองปฏิบัติกิจกรรมแล้ว 4 สัปดาห์ จำนวน 20 กิจกรรม เพื่อติดตามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ให้แก่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ภาคกลางตะวันตก ครั้งที่ 2
7. ติดตามแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเก็บรวบรวมข้อมูลในการนำใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ในทำการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ 40 ครั้ง
8. ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ฉบับเดียวกับแบบสังเกตที่ใช้ก่อนการทดลอง
9. ผู้วิจัยขอประสานความร่วมมือครูผู้ดูแลเด็กในการสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหลังดำเนินการทดลอง ฉบับเดียวกับแบบสังเกตที่ใช้ก่อนการทดลอง
10. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยหาค่าเฉลี่ยและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยใช้สถิติ Nonparametric Test ของ Wilcoxon Signed-Rank Test

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อน และสอบหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) มีขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ คณะผู้วิจัยได้ทำการทดสอบ (Pretest) กับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบทดสอบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 15 ข้อๆ ละ 1 นาที โดยทำการทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล คนละไม่เกิน 15 นาที เริ่มทำการทดสอบช่วงเวลา 08.30–11.30 น.
2. ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ครูผู้ดูแลเด็กได้ทำการสังเกตและบันทึกโดยใช้แบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 15 ข้อ จากกิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี
3. ดำเนินการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ เวลาทดสอบ 8 สัปดาห์ๆ ละ 5 วัน ปฏิบัติกิจกรรมวันจันทร์ – วันศุกร์ โดยหลังจากปฏิบัติกิจกรรมครบ 20 กิจกรรมในสัปดาห์ที่ 4 จะเริ่มปฏิบัติกิจกรรมที่ 1 - 20 ซ้ำอีกครั้งในสัปดาห์ที่ 5 - 8 ตามลำดับรวมปฏิบัติกิจกรรมทั้งสิ้น 40 ครั้ง ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กทำการทดลองกับเด็กที่บ้านโดยหาเวลาว่างหรือช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม
4. เมื่อดำเนินการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ครบ 8 สัปดาห์ คณะผู้วิจัยทำการทดสอบ (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยฉบับเดียวกับแบบทดสอบที่ใช้ก่อนการทดลอง

5. ครูผู้ดูแลเด็กได้ทำการสังเกตเด็กปฐมวัยหลังจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ฉบับเดียวกับแบบสังเกตที่ใช้ก่อนการทดลอง

6. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเรียน และเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างคะแนนและวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ $(E_1)/(E_2)$
2. เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ โดยใช้สถิติ Nonparametric Test ของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pair Signed-Ranks Test)

ผลการวิจัย

จากการทดลองการใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตก เป็นการวิจัยแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อน และสอบหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) มีผลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้าง และหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 การแสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

กลุ่มตัวอย่างจริง	การใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยใน เขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตก		เกณฑ์การประเมิน
	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	
	(E_1)	(E_2)	
ผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน	79.56		80.00
ผลการเรียนรู้หลังเรียน		79.33	80.00

จากตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพ $(E_1)/(E_2)$ ของการใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า ร้อยละของผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 79.56 ร้อยละของผลการเรียนรู้หลังเรียน มีค่าเท่ากับ 79.33 ซึ่งแสดงว่าค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ มีค่าเท่ากับ 79.56/79.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อวินัยตนเองของเด็กปฐมวัย ผลปรากฏดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองก่อน และหลังใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อความมีวินัยตนเองของเด็กปฐมวัย

ระยะการทดลอง	n	M	SD	Z	p
หลังการใช้ชุดกิจกรรมฯ	74	11.84	1.65	7.00*	.00
ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมฯ	74	7.30	2.84		

*p < .01

จากตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อความมีวินัยตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อความมีวินัยตนเองของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ($\bar{x} = 11.84$, S.D. = 1.65) สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ($\bar{x} = 7.30$, S.D. = 2.84)

ตารางที่ 3 ผลการสังเกตและการเปรียบเทียบคะแนนก่อน และหลังใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อความมีวินัยตนเองของเด็กปฐมวัย

ระยะการทดลอง	n	M	S.D.	Z	p
หลังการใช้ชุดกิจกรรมฯ	74	2.56	0.17	7.00*	.00
ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมฯ	74	0.94	0.33		

*p < .01

จากตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบผลคะแนนจากแบบสังเกตความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อความมีวินัยตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อความมีวินัยตนเองของเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ($\bar{x} = 2.56$, S.D. = 0.17) สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ($\bar{x} = 0.94$, S.D. = 0.33)

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบและเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยตนเองของเด็กปฐมวัย แยกเป็นรายด้าน

ความมีวินัยในตนเอง	ก่อนจัดกิจกรรม		หลังจัดกิจกรรม		ลำดับที่
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านความรับผิดชอบ	2.35	1.14	3.98	0.67	2
2. ด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน	2.18	1.34	3.83	0.80	3
3. ด้านการทำงานให้สำเร็จ	2.60	1.20	4.02	0.75	1

จากตารางที่ 4 หลังจากจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยตนเองของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นเรียงจากมากไปหาน้อยด้วยลำดับดังนี้ ด้านการทำงานให้สำเร็จ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.75) สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ($\bar{x} = 2.60$, S.D. = 1.20) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.67) สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ($\bar{x} = 2.35$, S.D. = 1.14) และด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.80) สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ($\bar{x} = 2.18$, S.D. = 1.34)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องผลของการใช้ชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตก สามารถอภิปรายผลของการวิจัยดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ สามารถส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ เชื่อมโยงทักษะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกิจวัตรประจำวัน และพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงโดยมีผู้ปกครองเป็นแบบอย่างและคอยให้คำแนะนำสอดคล้องกับวิชา นาควัชระ (Nakwatchara, 2001: 86) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองเป็นกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไปและต้องอาศัยการแนะนำจากผู้อื่นตั้งแต่ยังเยาว์วัย เด็กจะบังคับการพัฒนาตนเองได้ โดยได้รับการแนะนำอย่างดีในวัยเด็ก ให้เด็กเข้าใจถึงบทบาททางสังคมและจากการดูแบบและเลียนแบบอย่างปฏิบัติกัน เด็กสามารถตระหนักถึงความจำเป็นในการทำตามสังคม เด็กจะได้รับความรู้มีผู้ใหญ่เท่านั้น แต่ได้รับจากเพื่อนของเขาด้วยประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัย มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างฐานความพร้อมในการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาตลอดจนบุคลิกภาพต่าง ๆ ต้องมีการอบรมสั่งสอนต่อเนื่องอย่างเหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน และด้านการทำงานให้สำเร็จ ดังนี้

2.1 ด้านความรับผิดชอบ จากการที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ตัวอย่างกิจกรรมที่ 1 เก็บของเล่นของใช้กันนะ เมื่อเด็กช่วยเหลือตนเองให้ได้

.....
แล้ว ควรส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบกิจกรรมในบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือเมื่อลูกเล่นหรือใช้เสร็จแล้วให้เขาเก็บด้วยตนเอง ไม่ควรบังคับเด็กแต่ควรเป็นการเชิญชวน ต้องใจเย็น ๆ รอให้เด็กเก็บของเล่นให้เสร็จอาจใช้เวลาหน่อย แต่จะช่วยให้เด็กเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบ ตัวอย่างกิจกรรมที่ 2 มาแปร่งฟันกันเถอะ นอกจากสังเกตการดูแลช่องปากในการแปร่งฟันของตนเองแล้ว ในขั้นตอนหลังจากแปร่งฟันเสร็จ เด็กต้องรับผิดชอบในล้างแปรงสีฟันให้สะอาดและการเก็บแปรงสีฟันของตัวเองเข้าที่ให้เรียบร้อย โดยทุกขั้นตอนพ่อแม่ผู้ปกครองอาจจะกระตุ้นด้วยการตั้งคำถามหรืออาจจะแนะนำก็ได้ และที่สำคัญพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้กับลูกด้วย สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา Bandura, 1977 อ้างถึงใน สุขุมลย์ คำหวาน (Kumvan, 2000: 7-8) กล่าวว่าพฤติกรรมบุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทฤษฎีนี้กล่าวถึงการเรียนรู้โดยให้ดูตัวแบบโดยผู้เรียนจะเลียนแบบจากตัวแบบและการเลียนแบบเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบซึ่งรวมถึงการสังเกต การตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบสภาพแวดล้อมของตัวแบบ ซึ่งจากการแสดงความพึงพอใจของพ่อแม่ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ แสดงให้เห็นว่าขณะที่เด็กได้ร่วมทำกิจกรรมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กที่ไม่ชอบแปรงฟันหลังได้ทำกิจกรรมกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กสนุก และชอบแปรงฟันมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถรับผิดชอบในการล้างและเก็บแปรงสีฟันของตนเองได้อีกด้วย

2.2 ด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางหรือหวงของซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติ แต่หลังจากที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กมีการพัฒนาความมีวินัยในด้านการช่วยเหลือ และแบ่งปันไปในทางที่ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างกิจกรรมที่ 1 ได้แก่ กิจกรรมขยำ ๆ ผึง ๆ เด็กสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ โดยการช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครองซักผ้า ขยำผ้าชิ้นเล็ก ๆ เช่น ซักผ้าเช็ดหน้าผืนเล็ก ๆ เสื้อและกางเกงของตนเอง และหลังจากซักเสร็จเรียบร้อยแล้วยังช่วยนำผ้าไปตากผึ่งหรือตากแดดให้แห้ง ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง และผู้อื่นในการแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยไม่ต้องบอกหรือบังคับ อีกทั้งเมื่อเด็กสังเกตเห็นพ่อแม่ ผู้ปกครองเหนื่อยจากการซักผ้า หรือการขยำผ้าที่มีรอยเปื้อนคาบต่าง ๆ เด็กจะพยายามช่วยเหลือพ่อแม่ ผู้ปกครองในการรักษาความสะอาดเสื้อผ้าของตนเองไม่ให้มีรอยเปื้อนหรือคาบสกปรกให้น้อยที่สุด ตัวอย่างกิจกรรมที่ 2 ได้แก่ เช่น กิจกรรมรินน้ำเติมพลัง เด็กสามารถช่วยเหลือ หรือรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่นได้ โดยการช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครองในการร่อนน้ำใส่ขวดหรือภาชนะการรินน้ำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองดื่ม หรือการช่วยรดน้ำต้นไม้ ก็ถือเป็นการช่วยเหลือแบ่งปัน คือการช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการดูแลบริเวณรอบบ้าน และช่วยเหลือแบ่งปันน้ำ ปุ๋ย การพรวนดินให้แก่ต้นไม้ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองนั้นถือมีบทบาทสำคัญในการสอนลูกให้รู้จักช่วยเหลือแบ่งปัน โดยเริ่มจากการเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ลูก นอกจากจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกแล้วต้องคุยกับลูกถึงคุณค่าการช่วยเหลือแบ่งปัน รวมไปถึงการสร้างแรงจูงใจให้กับลูก เมื่อลูกรู้จักแบ่งปันสิ่งของหรือช่วยเหลือผู้อื่น เช่น การชื่นชม หรือการให้รางวัล เป็นต้น สอดคล้องกับจากรุวรรณ กำลังเหลือ (Kamrungrue, 2013: 19) กล่าวว่า การสอนวินัยต้องค่อยเป็นค่อยไป ใส่ใจ และพยายามสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก ให้คำแนะนำ ชี้แจงถึงการประพฤติที่ถูกต้องฝึกให้เด็กรู้จักการบังคับตนเองอย่างมีเหตุผล ให้กำลังใจเมื่อเด็กทำถูกต้อง และชมเชยตามเหตุผลสมควร ใช้วิธีการชักจูงให้มีส่วนร่วมมากกว่าบังคับ โดยคำนึงถึงความรู้สึกจิตใจของเด็ก และความสามารถของเด็ก จากการแสดงความพึงพอใจของพ่อแม่ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่าขณะที่เด็กได้ร่วมทำกิจกรรมกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง

.....
และผู้อื่นได้ในการรื้อน้ำดื่มด้วยตนเอง ช่วยกรอกน้ำและนำน้ำแช่ตู้เย็น ช่วยรดน้ำต้นไม้บริเวณรอบ ๆ บ้านโดยใช้
สายยาง และบัวรดน้ำ เด็กสนุกกับการทำกิจกรรม และอยากทำซ้ำอีก

2.3 ด้านการทำงานให้สำเร็จ เด็กวัยนี้มีช่วงสมาธิในการทำกิจกรรมประมาณ 5 – 10 นาที ซึ่งถือว่า
ค่อนข้างสั้น ดังนั้นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กปฏิบัติจะต้องดึงดูดความสนใจและเป็นกิจกรรมที่ใช้ระยะเวลาไม่นานเกินไป
แต่หลังจากที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ ทำให้เด็กมีการพัฒนาความมีวินัยในด้านการ
ทำงานให้สำเร็จดีขึ้น เด็กมีความพยายามด้วยตนเอง หรืออาจขอร้องผู้อื่นให้ช่วยเหลือในบางครั้ง ตัวอย่าง
กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมแต่งตัวหนูทำเอง เด็กมีความพยายามในการสวมเสื้อ กางเกงติดกระดุมด้วยตนเอง ซึ่งใน
ช่วงแรก ๆ นั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องทำให้ดูเป็นตัวอย่าง หรืออาจต้องอาศัยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นเมื่อ
ฝึกทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันแต่ละวันส่งผลให้เด็กมีความพยายามสวมเสื้อ สวมกางเกง และติดกระดุมด้วย
ตนเองได้สำเร็จ ซึ่งถือว่าเด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และเกิดความภาคภูมิใจเมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง
ตัวอย่างกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมหนูน้อยนักประดิษฐ์ เด็กและพ่อแม่ผู้ปกครองออกแบบ และคิดร่วมกันในการ
ประดิษฐ์หุ่นมือถักกระดาษ และโทรศัพท์แก้วกระดาษ พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการเตรียมวัสดุ
อุปกรณ์ และให้คำแนะนำช่วยเหลือ ส่วนเด็กนั้นจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติประดิษฐ์ของเล่นด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้เด็ก
เกิดความพยายามในการทำของเล่นให้สำเร็จ เนื่องจากเด็กวัยนี้ชอบงานศิลปะ และงานประดิษฐ์ ดังนั้นควรให้
แรงเสริมแก่เด็กขณะที่เด็กกำลังทำหรือเมื่อทำได้สำเร็จ เมื่อเด็กได้รับแรงเสริมกำลังใจอย่างสม่ำเสมอจะส่งผลให้
เด็กเกิดการทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนา ศรีภักดี (Sripukdee,
2012: 22) กล่าวว่า การเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองให้กับเด็กปฐมวัยนั้น ต้องมีความสม่ำเสมอ ใช้วิธีการสร้าง
แรงจูงใจ จะต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ต้องคอยเสริมความมั่นใจใช้วิธีการเสริมแรงให้
เด็กเรียนรู้ และปฏิบัติด้วยตนเองอย่างมั่นใจ สร้างบรรยากาศให้เด็กได้คิด ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง และ
ที่สำคัญจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งจากแบบแสดงความพึงพอใจของพ่อแม่ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัยหลัง
ได้รับการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่าขณะที่เด็กทำกิจกรรมโดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง
คอยช่วยเหลือแนะนำสามารถคิดและออกแบบชิ้นงานตามความคิดและจินตนาของตนเอง เกิดความภูมิใจ และ
มีความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมสานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง
ของเด็กปฐมวัย สามารถช่วยพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือ สนับสนุน
จากพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์ ส่งผลให้เด็กเกิดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง
ด้านความรับผิดชอบ ด้านการช่วยเหลือแบ่งปัน และด้านการทำงานให้สำเร็จ ทั้งนี้พ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
มีบทบาทที่สำคัญในการสอดแทรกพฤติกรรม การเป็นแบบอย่างที่ดีด้วยความมีวินัยในตนเองในการทำกิจกรรมใน
ชีวิตประจำวันกับเด็ก ๆ คอยกระตุ้น และตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความมีวินัยในตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผู้ปกครองควรศึกษาและทำความเข้าใจคู่มือและชุดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ อย่างละเอียดและชัดเจน

1.2 ในการจัดกิจกรรมฐานสัมพันธ์สำหรับผู้ปกครองฯ สามารถยืดหยุ่นวัน เวลาได้ตามความเหมาะสมกับเหตุการณ์ และกิจกรรม เนื่องจากแต่ละครอบครัวมีภารกิจและบริบทแตกต่างกัน มีเวลาว่างไม่ตรงกัน ในการร่วมทำกิจกรรม

2) ข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.1 สร้างภาคีเครือข่าย และจัดตั้งกลไกขับเคลื่อน โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล และครูปฐมวัยที่สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน ตัวแทนผู้ปกครอง ร่วมกันวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในการเพิ่มสมรรถนะเด็กปฐมวัย

2.2 ควรจัดอบรมครูระดับปฐมวัย ผู้ปกครองและผู้แทนชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ในการเพิ่มสมรรถนะเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

2.3 ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีไหลเวียนข้อมูลข่าวสารในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

3) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

3.3 ควรมีการสำรวจความต้องการในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น

References

- Amonwiwat, S. (2002). **Learning Process Reform of Pilot School**. Selected Model. Bangkok. S.P.K. Paper and Form Co., Ltd. (in Thai)
- Chakchai, C. et al. (2012). **The Participation of Parents in Baan Tham School's Educational Management, Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Program School of Liberal Arts Mae Fah Luang University. (in Thai)
- Department of Curriculum and Instruction Development. (1994). **Discipline Reinforcement and Operational Manual**. Bangkok; The Teachers' Council Press. (in Thai)
- Department of Marine and Coastal Resources. (2013). **The Royal Guidance of His Majesty the King**. [Online]. Retrieved January 3, 2017, from <https://www.dmcr.go.th/detailAll/2426/pc/23>. (in Thai)

- Kamrunglue, J. (2013). **The Development of Self-Discipline of Pre-school Students Using Multi-age Inclusive Education of Baan Huay Muak Dang School, Chaiyaphum Province.** Master of Education Thesis Program in Early Childhood Education Faculty of Education Phranakhon Rajabhat University. (in Thai)
- Kumvan, S. (2000). **The Reduction of Aggressive Behavior According to Modelling Technique and Social Reinforcement of Mattayom Suksa VI Students.** Master of Education Thesis Department of Educational Psychology College Faculty of Education Khonkaen University. (in Thai)
- Nakwatchara, W. (2001). **Answering Children and Teenagers Foster Problems.** 4th ed. Bangkok; Amarin Printing and Publishing. (in Thai)
- Office of the National Education Commission. (2007). **Quality Assurance System and Nation Educational Standards.** Bangkok: Pimdee. (in Thai)
- _____. (2011). **The Development of Educational Management Network by Thai Society Family.** Bangkok: Pimdee, Photocopying. (in Thai)
- Phromwong, C. (2013). “Developmental Testing of Media and Instructional Package”. **Silpakorn Educational Research Journal** 5(1): 11. (in Thai)
- Pre-school Education Curriculum Manual. (2003). **Pre-school Education Curriculum 2003.** Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Royal Thai Government. (2017). **12th National Economic and Social Development Plan (B.E. 2017 - 2021).** [Online]. Retrieved January 3, 2017, from <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2559/A/115/1.PDF>. (in Thai)
- Sripukdee, C. (2012). **The Study of Preschool Children’s Self-Discipline Through Thai Game Experience.** Master of Education Thesis Program in Early Childhood Education Faculty of Education Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Tangkasombat, U. (2009). **Building Discipline for Your Children.** Bangkok: Sun Print Press. (in Thai)
- Tantipolchewa, K. (2008). **Learning Activities Management for Preschool Children.** 1st Edition. Bangkok: Brain-Best Books. (in Thai)